

meson. mese. In utrisque igitur tetrachordis hypate meson annumerata est. superiorisque tetrachordi ea est acutissima. posterioris vero grauiissima. Estque ista coniunctio una eademque chorda. ut hypate meson duo tetrachorda coniungens. eadem hypaton ac meson tetrachorda. in superiore descriptione iunxit. Est igitur synaphe. quae coniunctio dicitur. duorum tetrachordorum. uox media superioris quidem acutissima posterioris uero grauiissima. Quid sit diezeugma uel appellatur. quae disiunctio dici potest. quociens duo tetrachorda toni medietate superant ut in his duobus tetrachordis.

|                 |
|-----------------|
| Hypate meson    |
| Parhypate meson |
| Lycanor meson   |
| Mese            |

|                       |
|-----------------------|
| Paramese              |
| Trite diezeugmenon    |
| Paranete diezeugmenon |
| Nete diezeugmenon     |

Quo igitur eorum tetrachorda euidenter apparet. quando quidem octo sunt chordae. sed diatzeugma est idem disiunctio. inter meson ac parameson. quae inter se pleno differunt tono de quibus euidenter explicabitur. cum unum quodque studiosius explanandum. posterior tractat assumpsit. Sed diligenter intuenti quinque non amplius tetrachorda repperiuntur. hypaton. meson. sinemmenon. diezeugmenon. hypoboleon. Alibi autem eorum nomina latina oratione ita interpretatus est. ut hypatas principales uocaret. mesas medias synemmenas coniunctas. diezeugmenas disiunctas. hypoboleas excellentes. sed nobis in alieno opere non est immorandum. Illud tamen interim de superioribus tetrachordis addendum uidetur. quod ab hypate meson usque ad neten. quasi quodam ordinis distinctionisque celestis exemplar est. Namque hypate meson saturno est attributa. parhypate uel ioualicyculo similis est. lycanor meson marti tradidere. sol meson optinuit. Trite sinemmenon ueni habet. paraneten synemmenon. mercurius regit. nete autem lunaris cyculi tenet exemplum. Sed marcus tullius contrarium ordinem facit. nam in vi. libro de re publica ait. & natura fert ut extrema ex altera parte grauius. ex altera autem acutius sonent. Quia ob causam summus ille celi stellerum cursus cuius conuersio est concitacior. acuto & excitato mouetur sono. grauiissimo autem hic lunaris. atque infimus. nam terra nona immobilis manens. una sede semper heret. Hic igitur tullius terram quasi silentium ponit scilicet immobile. Post hanc qui proximi silentio est dat longe grauiissimum sonum. ut sit luna psalabanomenos. mercurius hypate hypaton. uenus parhypate hypaton. sol lycanor hypaton. mars hypate meson iuppiter parhypate meson. saturnus lycanor meson. celum ultimum mese. Quae uero sunt harum immobiles. quae uero motu mobiles. quae autem inter immobiles mobilesque consistant. cum demonochordi regularis diuisione tractauero. erit locus aptior explicandi.

XXVII. QUAESIT NATURA CONSONANTiarum

anno virginis partus millesimo. D. MCM. —

Lpz. UB

Ms. 1493, fol. 2<sup>r</sup>

artificis exerceat. multo enim maius atque auctius est scire quod quisque faciat. quam ipsum illud effi-  
cere quod sciat. & enim illud artificium corporale. quasi seruientis famularum. ratio uero quasi  
domina imperat. & nisi manus secundum id quod ratio sancit efficiat frustra sit. Quanto igitur  
preclarior est scientia musicae. in cognitione rationis. quam in opere efficiendi atque actu.  
tantum scilicet quantum corpus mente superat. quod scilicet rationis experti seruitio degit.

Illam uero imperat atque ad rectum deducit. quod nisi ei pareat imperio. experti operi ratione turbabit.  
Unde sit ut speculationis rationis operandi actu nonegeat. manuum uero opera nulla sint  
nisi ratione ducantur. lam uero quanta sit gloria mentium. rationis hinc intellegi potest. quod  
ceteri ut ita dicam corporales artifices. non ex disciplina. sed ex ipsis patius.

instrumentis egerere uocabula. Nam citharedus ex cithara. auleus ex tibia. ceterique  
instrumentorum suorum uocabulis nuncupantur. Is uero est musicus qui ratione perpensa canen-  
di scientiam non seruatio operis. sed imperio speculationis assumpsit. Quod scilicet me-  
dificiorum bellorumque opera uidentur. incommunia scilicet nuncupatione uocabuli eorum  
namque nominibus uel edificia inscribunt. uel ducuntur triumphi. quorum imperio

ac ratione instituta sunt. nequorum opere seruatioque perfecta. Tria igitur genera sunt. que  
circa artem musicam uersantur. Unum genus est quod instrumentis agit. Aliud fingit carmina  
Tertium quod instrumentorum opere carmenque diiudicat. Sed illud quidem quod instrumentis positum  
est ibi. tota opera consumit. ut citharedi quique organo. ceterisque musicis. instrumentis  
artificium prestant. amusicis scientie intellectu se iuncti sunt. Quo famulantur. ut dictum  
est. nec quicquam afferunt rationis. sed sunt totius speculationis experti. Secundum uero  
musicam agentium genus. poetarum est. non quod potius speculatione ac ratione. quam  
naturalis quodam instinctu fertur ad carmen. Atque idcirco hoc quoque genus amusicum  
segregandum est. Tertium est quod iudicandi peritiam sumit. ut rithmos cantilenasque. totaque carmen  
possit prependere. Quod scilicet quod totum in ratione ac speculatione positum est. hoc prope  
musicis deputabitur. Isque est musicus cui adest facultas secundum speculationem rationem uel propositam.  
ac musicis conuenientem. de modis ac rithmis. deque generibus cantilenarum. ac de mixtio-  
nibus ac de omnibus. dequeque posterius explicandum est. ac de poetarum carminibus di-  
iudicandi. EXPLICIT DE MUSICA IDEST ARMONIAE INSTITUTIONIBUS

LIBER PRIMUS. INCIPIT SECUNDUS. PENULTIMUS. I.

Superius uolumen cuncta digessit. Que nunc diligentius demonstranda  
esse proposui. itaque priusquam ad ea ueniam. que propriis rationibus per-  
docenda sunt. pauca premita. quibus elucubrior animus auditoris.  
ad ea que docenda sunt accipienda perueniat. II.

QUIDEM TAORAS ESSE PHILOSOPHIAM CONSTITVERIT

rimus omnium. Pythagoras sapientie studium philosophiam nuncupauit.  
quam scilicet eius rei noticiam ac disciplinam ponebat. que proprie uereque est

musical

Lpz. UB.

Ns. 1493, fol. 31